

Duitsers moeten over orgaandonatie nadenken

Serie: Zo doen ze dat in Duitsland

[Achtergrond](#) - 8 december 2011 - Auteur: Pieter Cranenbroek

Een nieuwe Duitse wet moet mensen vanaf 2012 confronteren met de vraag wel of geen orgaandonor te worden. In Nederland, waar alle volwassenen sinds 1998 hierover een brief van de minister ontvangen, is de registratiegraad twee keer hoger dan in Duitsland. De Nederlandse Transplantatie Stichting denkt dat de nieuwe Duitse wet zinvol is: "Mensen registreren zich sneller als ze brieven thuis krijgen."

Iedere burger moet minstens één keer in zijn leven met de vraag worden geconfronteerd om wel of geen orgaandonor te worden, besloten de CDU/CSU, SPD, FDP, de Groenen en die Linke vorige maand tezamen. Zorgverzekeraars moeten cliënten brieven sturen waarin hen "met klem, maar zonder ze te dwingen een antwoord te geven of sancties op te leggen" gevraagd wordt hun keuze te registreren, aldus een gezamenlijke verklaring van de vijf partijen. De wet moet voor 1 juli 2012 zijn ingevoerd.

In Nederland kan iedereen vanaf zijn twaalfde aangeven of hij wel of geen donor wil worden. Sinds 1998 krijgen jongeren als ze 18 zijn een brief van de minister met het verzoek een keuze vast te leggen. Ook immigranten die 3 jaar in Nederland wonen, krijgen een dergelijke brief. "Voor 1998 moest iedereen die een donorcodicil wilde invullen, deze zelf opvragen en vervolgens bij zich dragen. Maar het was niet praktisch dit pasje altijd bij je te moeten hebben en dus is besloten iemands keuze voortaan in een centraal donorregister vast te leggen," legt Janine van Trierum van de Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS) uit. In Duitsland kun je er volgens de transplantatiewet pas vanaf je zestiende voor kiezen donor te worden, terwijl je vanaf je veertiende kunt aangeven géén donor te willen zijn.

Registratiegraad

Met het versturen van donorformulieren wil Duitsland het aantal donoren aanzienlijk verhogen. Ruim 70 procent van de Duitsers is in principe bereid tot orgaandonaties, blijkt uit een opiniepeiling van de Deutsche Stiftung

Organtransplantation (DSO). Toch heeft minder dan 20 procent van de Duitse bevolking deze keuze via een orgaandonorkaart vastgelegd. Van Trierum denkt dat het aantal registraties in Duitsland door de nieuwe wet gaat toenemen. “Als mensen brieven thuis gestuurd krijgen waarop hun gegevens al zijn ingevuld, zijn ze sneller bereid zich te registreren,” zegt ze. In Nederland is de registratiegraad ongeveer 40 procent, zo’n 5,6 miljoen mensen, blijkt uit cijfers van het Donorregister. Van hen heeft 3,3 miljoen aangegeven donator te willen zijn, een miljoen ziet hier van af en de rest laat nabestaanden beslissen.

Zo doen ze dat in Duitsland

In de serie 'Zo doen ze dat in Duitsland' laat Duitslandweb zien hoe ze in Duitsland omgaan met actuele kwesties die in Nederland ook spelen

Het overlaten van de keuze aan nabestaanden is volgens een studie in het academische tijdschrift *Transplant International* de belangrijkste reden dat potentiële donororganen verloren gaan. In ruim de helft van de gevallen zeggen naasten in Nederland ‘nee’ als zij over donatie moeten beslissen. In het geval van weefseldonatie is dat zelfs bijna 70 procent. Er wordt daarom veel onderzoek gedaan om de begeleiding van nabestaanden bij het nemen van een besluit te verbeteren. “In Spanje krijgen dokters bijvoorbeeld veel vaker toestemming dan in Nederland. Dat ligt deels aan hun cultuur waar veel respect voor dokters bestaat, maar het kan ook met de omgang met nabestaanden te maken hebben,” aldus Van Trierum.

'Nee, mits'

Het beantwoorden van de vraag al dan niet orgaandonor te worden moet “volledig vrijwillig” blijven, citeert Spiegel Online Duitse regeringsvertegenwoordigers. In Duitsland is net als in Nederland het ‘nee, mits’-systeem van kracht, waarin personen in principe geen donator zijn, tenzij zij zelf anders beslissen. In Nederland besloot minister Schippers van Gezondheid afgelopen februari dat het huidige systeem wordt gehandhaafd en niet wordt vervangen door een ‘ja, tenzij’-systeem, waarin mensen automatisch donator zijn tenzij ze aangeven dit niet te willen. Voor zo’n wetswijziging ontbreekt een politieke meerderheid, legt Van Trierum uit. In de DDR bestond het ‘ja, tenzij’-systeem overigens wel vanaf 1975. Na de eenwording werd dit vervangen door het West-Duitse ‘nee, mits’-systeem.

Initiatiefnemers van de Duitse wetswijziging zijn fractievoorzitters Volker Kauder (CDU) en Frank-Walter Steinmeier (SPD). Steinmeier kwam in de zomer van 2010 nog in het nieuws omdat hij zelf een nier aan zijn vrouw doneerde. Volgens Spiegel Online wachten in Duitsland, op een bevolking van 81,7 miljoen, jaarlijks

ongeveer 12 duizend mensen op een donororgaan, van wie er duizend sterven door het gebrek aan een donor. In Nederland, met 16,7 miljoen inwoners, zijn per jaar 1300 mensen in afwachting van een transplantatie. Volgens gegevens van de Volkskrant kwamen vorig jaar 140 mensen te overlijden omdat een donororgaan te laat kwam.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/391/duitsers-moeten-over-orgaandonatie-nadenken>